

Република Србија

Управа за јавне набавке, Сандра Дамчевић, директор
Министарство финансија, Сениша Мали, министар
Влада Републике Србије, Ана Брнабић, премијер
Народна скупштина, Маја Гојковић, председник

Предмет: иницијатива организација цивилног друштва за одлагање почетка примене Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 91/2019)

Поштовани,

На основу чл. 247. ст. 1. новог Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 91/2019), **примена већине његових одредби би требало да почне 1.7.2020. године**. Овај Закон, у односу на досадашње прописе о јавним набавкама, доноси низ новина, правила и техника, чиме се врши значајно преобликовање правила о јавним набавкама у Републици Србији. Те измене су предвиђене због потпуног усаглашавања са релевантним директивама Европске уније. Најбитнија новина је успостављање потпуно новог Портала јавних набавки преко којег ће се спроводити најважније радње у поступцима јавних набавки, од подношења и отварања понуда, па све до захтева за заштиту права и оспоравања радњи и одлука наручиоца. Овај Закон представља суштинске новине, у вези са чијом применом не постоје претходна упоредна искуства искуства ни код једног од кључних актера - понуђача, наручилаца и надлежних институција.

Из наведеног разлога, период од доношења новог закона па до почетка примене његове примене, требало је да послужи за темељну припрему за примену, а пре свега за:

- **Изградњу, тестирање функционалности и пуштање у рад новог Портала јавних набавки**, на којем ће се заснивати готово целокупан систем јавних набавки, преко којег ће се спроводити поступци јавних набавки и поступци заштите права, којег ће користити сви наручиоци, сви понуђачи и заинтересована лица, надлежни органи и институције;
- **Доношење низа подзаконских аката** из надлежности Владе, министарстава, Управе / Канцеларије за јавне набавке, којим ће се уредити велики број питања неопходних за примену Закона (садржина конкурсне документације, стандардни образци за огласе о јавним набавкама, општи речник набавки, стандардни образац изјаве о испуњености критеријума за избор привредних субјеката, начин отварања понуда, садржина записника о отварању понуда, начин спровођења мониторинга, поступак и услови за стицање сертификата службеника за јавне набавке, списак

наручилаца на републичком нивоу, спровођење јавних набавки у области одбране и безбедности, организација и начин обављања централизованих јавних набавки...);

- **Темељну припрему и обуку понуђача и наручиоца (али и надлежних институција)** за спровођење новиог Закона и подзаконских аката, што је посебно важно за успешност примене, када се узму у обзир степен и значај промена и новина које се уводе.

Спровођење тих припремних радњи, на свим нивоима, битно је омела околност која се није могла предвидети у време доношења новог закона. Наиме, пандемија заразне болести КОВИД-19 и ванредног стања које је проглашено ради сузбијања епидемије, одразили су се негативно на могућност државних органа да изврше припремне радње за почетак примене новог закона, као и на све наручиоце и велику већину понуђача.

Од бројних подзаконских аката, до сада је донет једино PRAVILNIK O SADRŽINI REGISTRA PONUĐAČA I DOKUMENTACIJI KOJA SE PODNOSI UZ PRIJAVU ZA REGISTRACIJU PONUĐAČA ("Sl. glasnik RS", br. 17/2020). Верујемо да ће државни органи који су за то надлежни уложити максимални напор да преостале подзаконске акте донесу пре 1.7.2020. Међутим, поремећај узрокован пандемијом ће се несумњиво **штетно одразити на могућност да садржај тих подзаконских аката буде адекватно расправљен** са онима који би требало да примењују његове одредбе, као и на заинтересованим привредним субјектима, њиховим удружењима и удружењима грађана. Организовање такве расправе било би у складу са прописима Републике Србије, а нарочито са одредбама Закона о државној управи и Закона о планском систему, као и са релевантним стратешким документима у области јавности рада управе, борби против корупције и реформи у области јавних финансија.

Далеко већи проблем представља то што су **наручиоци и понуђачи тренутно апсолутно неприпремљени за спровођење новог закона**, да нису имали могућност да прођу одговарајуће обуке, предавања, стручне скупове, да нису имали увид нити су могли да тестирају функционалности будућег Портала за јавне набавке. Није реално очекивати да би тај недостатак могао да се превазиђе у довољној мери до почетка примене новог закона. Поред недостатка времена, али и капацитета државних органа да организују такве обуке, чинилац који додатно омета остваривање предуслова за почетак примене Закона јесте чињеница да је епидемија и даље у току, да постоје рестриктивне мере за јавна окупљања, без обзира на укидање ванредног стања, као и други ризици који смањују могућност ефикасног организовања потребних обука. Као што смо већ истакли, такве обуке и тестирање нове инфраструктуре, од пресудне су важности да би се нови Закон о јавним набавкама могао уопште спроводити онако како је прописано.

Како би се избегли ризици и штете, повезани са почетком примене новог закона, а пре него што се обезбеде услови за то, **позивамо вас да размотрите све правне могућности за одлагање почетка примене новог Закона о јавним набавкама**, као изнуђеног

решења у постојећим ванредним околностима и **да предузмете или иницирате одговарајуће кораке у вези са тим**. Најбоље решење у том погледу била би измена члана 247. ст. 1. ЗН, тако да се почетак примене закона одложи до 1.1.2021. године или најраније до 1.9.2020. Уколико тако нешто није могуће, онда вас позивамо да размотрите могућност да се проблем реши или умањи другим мерама из ваше надлежности.

Са поштовањем,

Невладине организације окупљене у оквиру радне групе Националног конвента за поглавље 5 – јавне набавке

Београдски центар за безбедносну политику
Београдски центар за људска права
Бечејско удружење младих
Биро за друштвена истраживања
Центар за развој демократског друштва "Еурополис"
Друштво против корупције
Коалиција за надзор јавних финансија
Мој тендер д.о.о
Понуђачи Србије
Протеќта
Радна група НКЕУ за Пoglavlja 17 и 29
Савез рачуновођа и ревизора Србије
Слово д.о.о
Сретење
Тендери д.о.о
Транспарентност Србија
Топлички центар за демократију и људска права
Удружење пословних жена
Удружење професионалаца у јавним набавкама РС
Ужички центар за људска права и демократију

У Београду,
15.5.2020.